

259. 1.

Dicta logi Bethlehē.) Λόγος sermonem et ratio-
nem declarat, siue consiliū quoddā, & prudentiam
ac mentē, per quā Deus agat, sicut homines sermo-
ne et ratione agunt: cuius uerbi uis quoniam latinē
uno uerbo satis exprimi nō potest, usus sum Græco.
Bethlehem aut̄ Hebræis domum panis significat, in
quo oppido natus est noster ille cōditor, altor, ser-
uator, Dei filius IESVS CHRISTVS,
Deus summis laudibus celebrandus
in sempiternum.

ANNOTATIONVM FINIS.

MOSIS CARMEN, IN QVO HE-
bræorum calamitatem ob alienorum deorum cul-
tum futuram prædicit: rursūque eorundem in-
stauracionem, & hostium ultionem: quod ar-
gumentum à Sibylla non est alie-
num, ex ~~Enoch~~ di 32. *Feuter.*

Avdite cœli quæ loquor, accipe
Oris loquelas terra mei, meæ
Imbris fluent ritu camcœnæ,
Verba fluent mea roris instar.
Non secus ac si prata rigans liquor
Cœli pluentis gramina mulceat,
Magni Iouæ nomen citabo:
Laude Deum celebrate nostrum.
Perfecta cuius fortia facta sunt,
Et iuncta recto iudicio. Deus

Fidisti

Fidissimus, culpaq; maior,
 Iustitiae pater, atq; recti.
 A quo scelestè degenerant sui,
 Non iam sui, sed perdita natio.
 Talin' Iouam mercede placas,
 Inspiciens popule, atq; stulte?
 Is non ne uindex est iuus, & pater,
 Qui te creauit, qui tibi dat statum?
 Antiqua seclorum reuolue
 Tempora, praeteritos & annos.
 Patres rogato, consulito senes,
 Qui consulenti sic referent tibi:
 Cum sorte gentes separaret,
 Diuideretq; homines supremus,
 Diuisit agros gentibus, intuens
 Hebraea quanto gens numero foret.
 Dumq; eius est sanguis Iacobi
 Pars adamata, peculiumq;
 Quem cum relicto repperit in loco,
 Diris ferarum uocibus horrido,
 Complexus est ipsum docendo,
 Utq; suos oculos tuendo.
 Quo more nidum suscitatur, & supra
 Vibrata pullos peruolitat suos,
 Passisq; susceptos in alis
 Fert aquila, & per inane fertur:
 Sic solus illum duxit agens Ioua.

Præsente nullo præterea Deo,
 Et uexit in suprema terræ,
 Frugibus ut frueretur agri.
 Quin melle saxis, ac oleo petris
 Manante duris nutrit, & bouis
 Molliq; balantum cibauit
 De grege lacteq;, butyroq;
 Nec non opimis carnibus arietum,
 Agnisq; & hircis pinguibus, optimi
 Cum tritici candente flore,
 Sanguineoq; liquore uitis. (be,
 Hinc ergo pinguis redditus, impro=
 Crassoq; faretus pondere corporis,
 Hunc calcibus, qui te creauit,
 Estq; salus tua, reppulisti?
 Verumq; ducens pro nihilo Deum,
 Huc prouocasti (proh scelus) aduenis
 Diuis ad iram, demonasq;
 Sacrificando, deos putasti.
 Ignota diuum numina, non procul
 Adducta, nunquam culta parentib.
 Ambis, tui dum conditoris
 Immemor, immemor es parentis.
 Hæc ille cernens fert grauius Ioua,
 Prolis perosus flagitium suæ,
 Et dicit: Auersabor illos,
 Sicq; uidebo cadent ut hæ res.

Gens infidelis, progenies malæ
 Frugi, dolorem qui mihi per deos
 Vanos, & indignos deorum
 Nominibus, faciunt, & iram.
 Ergo uicissim per fatuas eos
 Gentes, & ipso nomine gentis haud
 Dignas, ad iram prouocabo,
 Afficiamq; pari dolore.
 Flamma furoris terribilis mei
 Terræ peruram uiscera funditus,
 Eiusq; fruges, montiumq;
 Firma cremabitur igne moles.
 Ipsos malorum congerie premam,
 Totisq; telis funditus opprimam.
 Vret fames, urent dolores,
 Exitiabilis uret æstus.
 Addam ferarum uulnera dentium,
 Addam malorum uirus et anguium.
 Ferro foris desæuietur,
 Intima tecta pavor tenebit.
 Lethum puellas & iuuenes idem,
 Annosq; canos & pueros manet.
 Stat stirpitus delere gentem
 Ex hominum numero scelestam.
 Hostem ferocem sed metuo malè,
 Ne ueritatis nescius, hæc suæ
 Dicens superbæ cuncta dextre

Gesta,

Gesta, Iouæ neget esse factum.
 Nam gentis eius non ratio sagax,
 Vllum ue mentis consilium uiget,
 Prudenter ut considerent hæc
 Tandem aliquando, putentq; secum:
 An mille possent uincere singuli,
 Et dena bini millia uerterent,
 Ni proderet clausos in arctum
 Sponte sua Deus ipse eorum?
 Nam non eorum par Deus est Deo
 Nostro, uel hostis iudicio: sed est
 Illis & uua, & uitis, agros
 Quæ Sodomæ sapit, & Gomorræ,
 Est uua succo fellis amarior,
 Pregnans racemis tristibus: est eis
 Vinum, quod est planè draconum
 Virus, & aspidis horridum fel.
 Hæc sub meis sunt condita clauibus,
 Arcana sunt hæc me penes abdita,
 Fiet mei uindicta iuris,
 Poenâq; cum pedibus labascent.
 Namq; instat illis exitij dies,
 Duriq; casus temporis ingruit,
 Cum scilicet causam suorum
 Suscipiet Ioua iam secundus.
 Cum destitutos robore pristino,
 Omniq; nudos præstidio uidens,

Dicets

Dicet: Quibus freti fuerunt,
 Numina, nunc ubi delitescunt?
 Pollucta quorum mandere pinguia,
 Haurire quorum sunt soliti merum
 Libaminum: quin excitantur,
 Auxilioq; suo tegunt uos?
 Nunc esse solum discite me Deum,
 Nullo secundo, quem penes est necis
 Vitæq; ius: qui uulnerare,
 Vulneribusq; queo mederi.
 Cui nulla res est quæ queat eripi:
 Qui sic in altum tollo manum meam,
 Per meq; uitæ iuro patrem,
 Si gladium exacuam coruscum,
 Fortiq; causam suscipiam manu,
 Mulctabo iusto supplicio meos
 Hostes, & auso me perosis
 Præmia digna suo rependam.
 Tingam sagittas flumine sanguinis,
 Ensemq; pascam carne cadentium:
 Tantus cruor manabit, hostis
 Ultio tam capitalis instat.
 Laudate gentes hunc populum, quia
 Vltor suorum sanguinis est Deus,
 Hostemq; pœna persecutus,
 His fauet, his patriam tuetur.

F I N I S.